

**Základní škola a mateřská škola Valeč, okres Karlovy Vary, p. o.
Podbořanská 32
364 55 Valeč
IČO: 75006219**

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM MATEŘSKÉ ŠKOLY

*„Řekni mi a já zapomenu, ukaž mi a já si zapamatuji, nech mne to udělat a já pochopím.“
čínské přísloví*

Chceme-li, aby děti pochopily a přijaly určitou dohodu či pravidlo potřebujeme, aby jim rozuměly. A porozumět jim mohou především prostřednictvím vlastní, nebo alespoň zprostředkované zkušenosti. Když budeme děti poučovat, že je ošklivé brát druhým hračky, projevíme pouze svoji nadřazenost, k pochopení však nedojde.

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE	3
II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	4
III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ	5
3.1 Věcné podmínky školy	5
3.2 Životospráva.....	6
3.3 Psychosociální podmínky	7
3.4 Organizace mateřské školy	8
Uspořádání dne v MŠ	8
3.5 Řízení mateřské školy.....	9
3.5 Personální a pedagogické podmínky	10
3.7 Spoluúčast rodičů	10
IV. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ	11
4.1 Třída a její bližší charakteristika	12
4.2. Podmínky a kritéria pro přijímání dětí.....	13
4.3 Pravidla organizace individuálního vzdělávání.....	13
V. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných.....	15
VI. Vzdělávání dětí od dvou do tří let.....	17
VII. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	18
7.1 Filozofie naší malotřídní mateřské školy.....	18
7.2 Formy vzdělávání	19
7.3 Podpora a naše vize	19
7.4 Mateřská škola součástí obce	20
7.5 Působení pedagoga a podíl rodičů na vzdělávání v MŠ	20
VIII. VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA	21
8.1 Oblast biologická.....	21
8.2 Oblast psychologická.....	22
8.3 Oblast interpersonální.....	22
8.4. Oblast sociálně-kulturní.....	22
8.5 Oblast environmentální.....	23
IX. VZDĚLÁVACÍ OBSAH	24
9.1 U nás v mateřské škole	25
9.2 Jaro, léto, podzim, zima	29
9.3 Slavnosti a oslavy	33
9.4 Cestujeme a poznáváme.....	37
9.5 U nás ve Valči.....	40
XI. AUTOEVALUACE MŠ A HODNOCENÍ DĚTÍ.....	47

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE O MATEŘSKÉ ŠKOLE

Sídlo mateřské školy: Podbořanská 32, 364 52 Valeč

IČO: 75006219

Ředitelka školy: Mgr. Marcela Pavlíčková

Telefonické spojení: 353 399 725
604 865 632

Email: zsvalec@seznam.cz

Webové stránky:

Zřizovatel: Obec Valeč
Valeč 119
364 55 Valeč

Právní forma: Příspěvková organizace,
samostatné zařízení včetně školní jídelny

Typ školy: Mateřská škola s celodenním provozem

Provozní doba: 6:30 – 16:00

Kapacita: 24 dětí

Zpracovatel ŠVP PV: Ing. Bc. Kateřina Márová

Platnost dokumentu od: 4. 9. 2023
Schválen na pedagogické radě

.....
Mgr. Marcela Pavlíčková
ředitelka

II. OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Mateřská škola Valeč byla zřízena jako příspěvková organizace zřizovatele obce Valeč. V jejím čele stojí ředitelka školy.

Jsme mateřská škola, umístěna ve společné budově se základní školou, se kterou úzce spolupracujeme, děti jsou po celou dobu docházky do MŠ a ZŠ ve známém prostředí i mezi známými učiteli. Proto je pro děti přirozenější a lépe adaptabilní přechod do 1. třídy z mateřské školy.

Provoz mateřské školy je celodenní od 6:30 do 16:00. Třída mateřské školy je věkově smíšená, dochází k nám děti od 2 let do 6 let věku (včetně 7 letých dětí s OŠD). Všechny individuální i skupinové činnosti jsou stavěny tak, aby byly přínosné jak dětem dvouletým, ale taktéž dětem starším s většími znalostmi i potřebami. Kapacita naší třídy je 24 dětí, které nastupují po řádném zápisu, děti, které nebyly přítomny na zápisu nebo nemohly být přijaty, můžeme přijmout v lednu daného školního roku, pokud není kapacita školy naplněna. Budova školy je obklopena školní zahradou, která je částečně betonová a částečně pokryta travnatým terénem.

O děti se starají dvě pedagogické pracovnice, které zajišťují odbornou výchovně vzdělávací péči. Škola disponuje školním mikrobusem, který obsluhuje školní řidič a zprostředkovává svoz dětí do školy a zpět domů, a to již dětí z mateřské školy. Součástí školy je školní jídelna, která zajišťuje stravování dětí a zaměstnanců školy.

Děti jsou přijímány do mateřské školy na základě zápisu, který probíhá vždy v průběhu měsíce května, na nichž jsou zákonní zástupci včasné upozorněni formou letáčků, zprávy ve Valečském týdeníku nebo na webových stránkách školy.

Každému dítěti je vedeno individuální hodnocení, kde můžeme společně se zákonnými zástupci vidět postup a vývoj dítěte. V případě zájmu zákonných zástupců dětí je možné sjednat individuální schůzky s učitelem. Cílem všech zaměstnanců školy je, aby se děti v MŠ cítily šťastně a spokojeně. Spolupráce s rodiči je založena na každodenních osobních kontaktech při předávání dětí, umožnění vstupu do třídy, po předešlé domluvě a účasti na školních akcích. Vzdělávání je uskutečňováno ve všech činnostech, které se v průběhu dne vyskytnou, vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Pracujeme podle svého školního vzdělávacího programu, který je každý rok aktualizován.

Docházka dětí do mateřské školy je poskytována bezúplatně, stravné za celodenní (svačina, oběd, svačina) nebo pouze částečnou stravu (svačina, oběd) se platí vždy do 15. dne v měsíci. Zákonní zástupci mohou platit obědy přes pedagogického pracovníka po domluvě, ale jsme raději, když se rodiče dostaví za vedoucí školní jídelny

Financování mateřské školy je zajištěno:

- finančními prostředky ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání prostřednictvím Krajského úřadu Karlovy Vary
- finančními prostředky obce Valeč
- finančními prostředky v rámci šablon MŠ

III. PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

3.1 Věcné podmínky školy

Budova ZŠ a MŠ je v poměrně dobrém stavu, je nutné ale průběžně rekonstruovat prostory školy. Budova je patrová, kdy v přízemí sídlí třída MŠ spojená s tělocvičnou, která se dá uzavřít v případě tělesné výchovy žáků, dětské sociálky, šatny pro děti z mateřské školy i šatny pro žáky základní školy, dále je zde jídelna s kuchyní a ložnice pro odpočinek. V patře se nachází převážně prostory využívané základní školou, dvě smíšené třídy (1. - 2. třída a 3. - 5. třída), školní družina, ředitelna, školní sociální zařízení pro chlapce a děvčata a sborovna.

Třída mateřské školy je rozšířena pomocí dvojíých dveří do tělocvičny, kde si mohou děti zaskotačit a využít volný čas pro hraní, mají-li potřebu. Je rozdělena na tři části, část výtvarnou, hrací a pohybovou, děti si samy po domluvě s učitelem určují činnosti, kterým se chtějí věnovat. Sociální zařízení určené pro děti je zrekonstruováno v celé škole, kde je i sprchový kout. V šatně se neustále snažíme o zpřístupnění informací a proběhlých či budoucích činností dětí, pro rodiče, kteří nemají mnohdy možnost se s námi spojit nebo vidět každý den.

Vybavení třídy mateřské školy hračkami, pomůckami i dětskou literaturou vyhovuje potřebám vzdělávacího procesu, ale je třeba jej pravidelně obměňovat. Dětský nábytek, tělocvičné nářadí a zdravotně hygienická zařízení jsou uzpůsobována potřebám a počtu dětí. V ložnici má každé dítě od 2 - 5 let svou postýlku označenou značkou, nově děti předškolního věku odpočívají na přenosných matracích, které jsou schváleny hygienickou správou, ve třídě při čtení knihy před prací s předškoláky. Podstatná část hraček a doplňků je ve třídách umístěna tak, aby si je děti mohly samostatně brát.

Školní jídelna je společná pro děti i žáky naší školy, každá třída zde má svůj vlastní kout. Děti se samy svými výtvary podílejí na úpravě a výzdobě celého interiéru i exteriéru budovy. Kuchyň je poměrně dobře vybavena vším, co je k práci kuchařek potřeba.

Zahrada je rozdělena na část přední (vstupní/betonovou) a část zadní (herní/travnatou). V zadní části zahrada disponuje velkým altánem s lavicemi a stoly, který je vhodný pro stinné prostředí, houpačkami, skluzavkou a kolotočem. Prostory zahrady jsou vybaveny tak, aby umožňovaly rozmanité pohybové, hravé a sportovní aktivity, jako míčové hry a jízda na dopravních prostředcích. Přesto nám na školní zahradě chybí velké pískoviště, které bychom s dětmi rády využívali, o jeho výstavbu se budeme pokoušet v následujících letech.

Všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy podle platných předpisů.

Záměry v budoucnu:

- rekonstrukce budovy
- výstavba pískoviště na zahradě
- vybavení jídelny a ložnice

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava připravována ve vlastní školní jídelně. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržována zdravá technologie přípravy pokrmů a nápojů, děti mají stále k dispozici ve třídě dostatek tekutin a mezi jednotlivými podávanými pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Snažíme se do jídelníčku zařazovat kromě běžných potravin i zdravé pomazánky, celozrnné pečivo, zeleninová a luštěninová jídla, dostatek ovoce a zeleniny, snažíme se vařit podle nových receptů. Děti mají ve třídě hrníčky a nápoj si nalijí za pomoci učitele nebo jiného z dětí, ti zdatnější si nalijí nápoj samy. Během dne jsou pravidelně vymývány a připraveny k dalšímu užití. Učí se tak zdravému stravování a také estetickému a bezpečnému stolování s ohledem na věkové schopnosti dětí. Při stravování v jídelně dbáme na vhodnou hlasovou kulisu. Celodenní strava probíhá ve školní jídelně; dopolední svačina 8:30 – 9:00, oběd 11:30 – 12:00, odpolední svačina 14:00 – 14:30.

Snažíme se respektovat individuální požadavky rodičů na zdravotní hlediska dětí a jejich stravovací zvláštnosti, s ohledem na věk a přirozený vývoj dětí je vedeme k samostatnosti a sebeobsluze při prostírání, stolování a úklidu použitého nádobí v jídelně. Děti nejsou do jídla nuceny; nejdříve se s různými jídly seznamují, učí se poznat, ochutnat a jíst.

Denní program a řád je natolik flexibilní, aby umožnil měnit změnu činností spontánně, podle zájmu dětí a záměru učitelek. Pevně stanovená doba je jen při stravování ve školní jídelně, proto prosíme rodiče, aby nevstupovali do jídelny během stravování dětí. Po předchozí domluvě s učitelkou je možné přivádět děti do MŠ dle svých možností a potřeb i účastnit se vzdělávání svého dítěte, avšak nesmí narušovat jeho průběh.

Při příznivém počasí trávíme venku většinu části dne, v jarních a letních měsících mnohdy i 3 – 4 hodiny. Při nepříznivém počasí (trvalý déšť, inverze, mráz pod mínus 7 stupňů, silný vítr) je pobyt venku přiměřeně zkrácen nebo nahrazen vhodnými činnostmi ve třídě nebo v tělocvičně. Děti mají dostatek možností pro volný pohyb nejen na školní zahradě a v okolí školy, ale také v interiéru školy. Pravidelně a dostatečně větráme a dbáme na dostatečný pobyt venku, a to nejen odpoledne, ale při pěkném počasí i odpoledne po odpočinku. Otuzujeme děti pravidelně vzduchem; vedeme je k odkládání přebytečného oblečení. Pobyt venku je spontánní i cíleně řízený.

Podporujeme zdravý životní styl, také respektujeme individuální potřeby dětí dle jejich aktivity, spánku a odpočinku; ke spánku děti nenutíme, ale nabízíme jim relaxační činnosti na posteli nebo klidové činnosti ve třídě s ohledem na nerušení odpočívajících dětí v ložnici. Předškolní děti odpočívají na matraci ve třídě, poté probíhá práce s předškoláky.

Záměry:

- Vést děti k samostatnosti a ohleduplnosti.
- Vést děti ke zdravému stravování, které je součástí zdravého životního stylu. V jehož rámci poskytnout dětem dostatek prostoru pro pohyb a pobyt dětí venku.

3.3 Psychosociální podmínky

Společně vytváříme klidné a pohodové prostředí, které je zároveň i bezpečné pro děti a všechny dospělé, ale hlavně je podnětné s možností přizpůsobit se individuálním potřebám dětí nebo k aktuálním situacím. V průběhu celého dne se snažíme respektovat potřeby dětí, podporujeme je a počítáme s jejich aktivní spoluúčastí při všech činnostech, které jim jsou nabízeny po celou dobu pobytu v MŠ.

Prostředí MŠ se snažíme utvářet tak, aby bylo klidné, rodinné a aby se děti cítily šťastně a spokojeně. Všechny děti MŠ i ZŠ mají k sobě velmi blízko, děti se tolerují, pomáhají si a společně si hrají třeba na společné školní zahradě. V tomto prostředí je adaptace nových dětí velmi bezproblémová. Děti si brzy zvykají na kolektiv dětí a na starší žáky školy. Díky známému prostředí celé školy nedělá problém předškolním dětem přechod do první třídy ZŠ.

Dětem dáváme jasné a srozumitelné pokyny, komunikujeme s nimi tak, aby to bylo pro dítě příjemné a vedlo k navazování vzájemné důvěry a vztahů, spolupráce a respektu a aby se děti cítily šťastně a spokojeně. Dostatečně je podporujeme v samostatných pokusech a oceňujeme v jejich výkonech, které jsou vyhodnocovány po každé společné činnosti, nebo v rámci hodnocení „celoročního projektu“, které probíhá každý týden. Snažíme se v dětech vytvářet cit pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu; vedeme je k vytváření kamarádských vztahů a tyto vztahy nenásilně ovlivňujeme prosociálním směrem (prevence šikany, vedeme děti k umění řešit problém). Pedagogický styk učitelek s nabídkou aktivit počítá s aktivní spoluúčastí dítěte a s jeho samostatným rozhodováním s ohledem na jeho mentalitu, na jeho zájmy, potřeby a možnosti. Dbáme na to, aby se ve vztazích mezi dětmi a všemi dospělými projevovala důvěra, ohleduplnost, tolerance, vzájemná pomoc a podpora.

Záměry:

- Vytvářet pozitivní klima školy
- Rozvíjet vztahy k dětem a věcem, pozitivní atmosféru, důvěru, porozumění a spolupráci.
- Rozvíjet schopnost hodnotit a přijímat hodnocení, i to negativní.

3.4 Organizace mateřské školy

Mateřská škola se pro děti a jejich rodiče otevírá v 6:30.

Uspořádání dne v MŠ

Režim dne a jeho uspořádání se může pozměnit dle zkušeností a žádostí rodičů z předchozích let.

6:30 – 8:00	scházení dětí, spontánní ranní hry
8:05 – 8:30	ranní cvičení
8:30 – 9:00	sebeobslužné činnosti, svačina
9:00 – 9:30	činnosti řízené učitelem, individuální i skupinové práce, smyslové, dramatické, pohybové hry, pokusy
9:30 – 11:30	sebeobslužné činnosti, pobyt venku, příprava na oběd
11:30 – 12:05	oběd, sebeobslužné činnosti
12:05 – 14:00	příprava na odpočinek, odpočinek, náhradní nespací aktivity
12:30 – 14:00	klidové činnosti, individuální pedagogická péče, logopedická prevence, práce s předškoláky, jazykové chvílky
14:00 – 14:30	sebeobslužné činnosti, svačina
14:30 – 16:00	odpolední zájmové činnosti, spontánní hry, zacílené činnosti, individuální i skupinové hry

V začátku nového školního roku je věnován dostatečný čas novým dětem, aby byl umožněn adaptační režim. V září začínáme vždy něčím známým pro všechny děti; Kolečko si uděláme, Dobré ráno, dobrý den. Denní režim je pružně uzpůsobován individuálním potřebám a zvláštnostem dětí i jejich aktuální potřebě. Učitelky se jim ve svém výchovně vzdělávacím působení plně věnují, volí klidný a trpělivý přístup. Děti tak mají čas si pohrát, rozvinout hru, dokončit ji i případně se k ní vrátit později. Jsou podněcováni k vlastní aktivitě, experimentování, k organizování činností, k hravému tvoření tak aby pracovaly svým tempem. S dětmi pracujeme individuálně, ve skupinkách i frontálně. Děti mají ke svému tvoření a hrám dostatek hraček, pomůcek i materiálu, které se učí samy si brát a připravovat, problémem je však u většiny z nich jejich úklid na své místo.

Respektujeme osobní soukromí dětí a to nejen při hygienických činnostech. Dle potřeby mají děti možnost činnosti jen pozorovat nebo se uchýlit do klidného koutku. Několikrát týdně zařazujeme různé pohybové aktivity; zdravotně preventivní chvílky, ranní cvičení, pohybové hry, hudebně pohybové činnosti, tanečky, relaxace, jógové prvky, cvičení na nářadí a s náčiním.

Naší velkou nevýhodou je zastaralé vybavení školy, naštěstí nezpůsobuje žádné provozní problémy a je dostačující.

Každý školní rok vymýšlíme pro děti nový celoroční projekt, který je zároveň motivující, v předešlých letech to byl: krteček Drápek, zajíček Ušáček, panenka Amálka. V letošním roce nás

nebude provázet jen jedna postava, ale několik večerníčkových postav. Celoroční projekt se jmenuje „Putování s večerníčkem,“ kdy budeme mít vyvěšenou mapu našeho putování, děti budou postupovat políčky pomocí značek, podle splněných úkolů.

Během celého školního roku plánujeme zařadit více společenských akcí, které budeme organizovat nebo se alespoň účastnit; projektové dny MŠ, výlet ZOO, dýňování, divadélko MŠ pro rodiče, přišel k nám čert a Mikuláš, vánoční vyrábění, rozsvícení stromečku, čistíme Česko, aneb zelená se správná, den matek – besídka, velikonoční tvoření, den dětí, pasování na školáky.

Záměry:

- Renovovat a obnovit vybavení MŠ, aby byla přitažlivější pro rodiče i děti.
- Uvědomovat si a respektovat specifika všech dětí.
- Vytvářet pestrou nabídku činnosti, která by podporovala všestranný rozvoj dětí.

3.5 Řízení mateřské školy

Ředitelka se snaží zajišťovat dobré pracovní podmínky pro všechny pracovníky školy. Jejím záměrem je stmelit dohromady kolektiv lidí nadšených pro společnou věc, správně motivovat, podporovat a vytvářet situace, kdy spoluúčast všech členů týmu na rozhodování o zásadních otázkách je nezbytná. Při vedení se snaží o vytváření ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, respektuje jejich názor a operativní připomínky, zapojuje je do řízení školy, ponechává jim dostatek pravomocí, vede je ke vzájemné spolupráci; vyhodnocuje práci všech zaměstnanců a pozitivně je ohodnocuje pomocí podkladů pro odměny, které si můžou napsat na její žádost. Snaží se vést celý kolektiv jako jeden tým. Všichni zaměstnanci mají vymezena svá práva a povinnosti v pracovní smlouvě a pracovní náplni. K tomu napomáhají jasně stanovené povinnosti, úkoly a pravomoci dané ve funkčním informačním systému školy a jeho organizační struktuře. Ředitelka školy provádí pravidelné kontrolní a hospitační činnosti.

Ředitelka stanovuje pedagogickou radu, vydává pokyny a vnitřní směrnice. Snaží se o zajišťování podmínek pro vzdělávání pedagogických pracovníků, zajišťuje podmínky pro rozvoj školy.

Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy se opírá o předchozí analýzu a zpětnou vazbu. Kontrolní a hodnotící činnosti zahrnují všechny stránky chodu školy, z jejichž výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci. Všichni pracovníci se chovají profesionálně, podílejí se na dobrém chodu i jménu školy. Účastní se společných provozních i pedagogických rad, všichni se aktivně zapojují do evaluační činnosti školy.

Záměry:

- Spolupráce všech zaměstnanců školy
- Zajištění bezproblémového chodu školy
- Pravidelné provonění a pedagogické porady

3.5 Personální a pedagogické podmínky

V naší mateřské škole pracují dvě učitelky, které si doplňují odbornou způsobilost. Každý z pedagogů na naší škole má možnost dalšího sebevzdělávání na vzdělávacích akcích akreditovaných MŠMT podle nabídky, ale i samostudiem odborné literatury a sledováním moderních trendů pro předškolní výchovu. Tím mají zajištěny podmínky ke svému pedagogickému a osobnímu růstu.

Jejich práce, jednání a chování je v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání dětí předškolního věku. Služby pedagogických pracovníků jsou stanoveny tak, aby se učitelky překrývaly v době nejnáročnější na organizaci a bezpečnost dětí, tedy kolem pobytu venku, při obědě a při ukládání dětí k odpočinku a tak, aby byla zajištěna optimální péče.

Záměry:

- Motivovat zaměstnance k dalšímu sebevzdělávání
- Podporovat týmovou práci
- Aplikovat v praxi odborné znalosti

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče jsou pro nás partnery a přijímáme je s otevřeností.

Snažíme se jim pomáhat s péčí o jejich děti a tím podporovat rodinnou výchovu. Spolupráce s většinou rodičů je na ucházející úrovni. Největším problémem je pro učitelky i ředitelku spojení s rodiči. Důvodem je dojíždění dětí do MŠ školním mikrobusem, a tak kontakt není tak častý jako u rodičů, kteří jsou místní. Proto pro MŠ vznikla soukromá skupina, kde jsou jen zákonní zástupci dětí, učitelky tam mohou vkládat po celý školní rok fotografie dětí z různého dění, informace o budoucích aktivitách nebo akcích. Rodiče mají v PDF verzi ŠVP a řád mateřské školy nebo i měsíční stravné. Momentálně sociální sítě a skupiny jsou velmi moderní a rodičům dobře známé, a proto jsme zvolili uzavřenou sociální skupinu pro rodiče.

Rodiče jsou dostatečně a včas informováni o všem, co se v mateřské škole děje nejen na internetu, ale i na informačních tabulích u vstupu do školy a v šatně na nástěnkách, také o vývoji a prospívání dětí, jejich pokrocích v rozvoji učení, ukázkou prací na nástěnkách.

Každý rodič si může domluvit v případě zájmu účast na jakémkoliv běžném dni v mateřské škole, a to nejen při adaptaci dítěte, ale i při různých akcích a společenských událostech, které se snažíme každý rok dělat aktivněji a častěji. Individuálními konzultacemi se domlouváme na společném postupu při výchově a vzdělávání dětí. Při jednáních dbáme na diskrétnost a zachování mlčenlivosti o důvěrných informacích.

Nezasahujeme do života rodiny ani jejího soukromí. Naopak se snažíme vyhovět konkrétním potřebám dětí i rodičů. Svá jednání se snažíme vést tak, aby ve vztazích mezi rodiči, pedagogy i

ostatními pracovníky školy panovala oboustranná důvěra, vstřícnost a ochota spolupráce, ohleduplnost a taktnost.

Záměry:

- Zapojovat rodiče do školních tradic a pomáhat obnovovat místní zvyky a tradice
- Spolupracovat s rodiči dětí s odkladem
- Zajistit individuální schůzky a pravidelné třídní schůzky

IV. ORGANIZACE VZDĚLÁVÁNÍ

Mateřská škola má celodenní provoz od 6:30 do 16:00 hodin.

V 6:15 přichází učitelka do školy a připraví třídu pro přicházející děti; typy stolních her, didaktické hry, pracovní listy. V 6:30 odemyká školu a přebírá si první děti, které dojevy školním mikrobusem.

Třídní programy jsou motivovány dětem blízkými tématy, jako jsou pohádky, písničky nebo dramatickým vystoupením učitelek, příběhy o tradicích nebo povídáním o rodině. Učí se mít kamarády, být kamarády, umět si pomoci a poradit, poznávat okolní svět a učit se v něm spolu žít a orientovat, stát se nebojácnými a sebevědomými. Vzdělávání probíhá v průběhu celého dne při všech činnostech a situacích, které se naskytanou. Vzájemně se prolínají a na sebe navazují tak, aby byly ve vyváženém poměru spontánních a organizovaných činností, individuálních, skupinových i frontálních přístupů. Učíme se hrou, pohybem, praktickými činnostmi, pokusy, kooperativními hrami, situačním učením, duchovní a smyslovou výchovou nezbytnou součástí jsou individuální rozhovory, rozhovory formou komunitních kruhů nebo komunikačních besed.

Třídní program vychází z integrovaných bloků a samotného ŠVP a učitelky si je vytvářejí každoročně podle podmínek, které mají ve třídě. Při plnění respektují požadavky dané školním vzdělávacím programem. Používané metody a formy práce se odvíjejí podle věku, schopností a individuálních zvláštností dětí.

Učitelky se domlouvají a spolupracují na tematických celcích, které mají na dané období pro třídu s možností ho prodloužit nebo případně zkrátit v případě potřeby změnit (nečekaná situace – přijede divadlo).

Učitelky si ponechávají prostor pro zařazování pravidelně se opakujících činností a doplňkových aktivit: řízené pohybové aktivity a hlasové rozcvičky (denně), zdravotní cvičení, do kterých zařazujeme prvky jógy (3 – 4x týdně), komunitní kruh má své místo na začátku nebo na konci týdne a má svá pravidla. Volnější komunitní kruh napomáhá k procvičování komunikace, k získání přehledu o poznacích na dané téma, k rozšiřování poznatků a vědomostí, ale také ke cvičení soustředění a pozornosti. Mnohdy se spojíme na žádost rodičů s logopedem, který nám doporučuje a ukazuje jak pracovat s dětmi.

Pobyt venku využíváme k procházkám v klidné části obce, zámecký park, okolní příroda – les, okolí koupaliště, louky a školní zahrada nebo pískoviště u sídliště. Každé místo vyžaduje svá určitá pravidla, která se děti během chvilky naučí. Děti pobývají venku na zahradě při pěkném počasí i odpoledne, odkud si je rodiče vyzvedávají domů.

K nadstandardu práce mateřské školy a jejich učitelek považujeme přispívající a nové aktivity jako výlety, návštěvy výstav, divadelní představení v MŠ nebo přímo s návštěvou v divadle, zábavná představení a výchovně vzdělávací programy z oblasti přírody, kultury a života společnosti podle

toho, jak nám jsou v průběhu roku nabízeny nebo jak si je učitelky zařazují do svého třídního programu. K rozptýlení ze školního stereotypu budeme nově využívat i školní projektové dny, všechny tyto programy, které se konají převážně v mateřské škole nebo jejím okolí, jsou pak nadále využívány pro další výchovně vzdělávací práci s dětmi. Pokud za nimi, ale musíme jet, tak i cesta dopravním prostředkem je pro děti dobrou zkušeností a životní průpravou.

4.1 Třída a její bližší charakteristika

Mateřská škola má jen jednu třídu, její název pro daný školní rok nebo období několika let si vymýšlí samy učitelky podle motivačního projektu, který si připravují společně s organizací školního roku.

Třidu MŠ může navštěvovat 24 dětí ve věku 2 až 6 resp. 7 let, jsou to děti nejen z Valče, nýbrž z blízkého okolí. Jelikož kapacita třídy je velmi nízká, přijímáme předběžně děti, které jsou v předškolním věku a mají povinnou školní docházku.

Dohodnutá třídní pravidla chování:

- **SLUNÍČKOVÉ** pravidlo – jsme třída plná veselých a rozzářených dětí
- **DÁREČKOVÉ** pravidlo – když má někdo z kamarádů narozeniny nebo svátek, tak mu hezky popřejeme a nakreslíme mu obrázek
- **PUSINKOVÉ** pravidlo – pusinku máme na hezká slovíčka, nenadáváme si, umíme pozdravit, poprosit a poděkovat, když jíme, tak nemluvíme a ve školce nekřičíme
- **SRDÍČKOVÉ** pravidlo – máme se rádi, protože jsme kamarádi, chováme se k sobě hezky, nestrkáme se, nepereme se a neubližujeme si
- **KAPIČKOVÉ** pravidlo – v umývárně šetříme vodou, nestříkáme kolem sebe ani po kamarádech a pouštíme si tolik vody, kolik opravdu potřebujeme
- **KOŠTÁTKOVÉ** pravidlo – vždy po sobě uklízíme ve školce i na dvorečku a hračky dáváme tam, kam patří
- **KYTIČKOVÉ** pravidlo – o přírodu pečujeme, zbytečně netrháme kytičky ani na ně nešlapeme, neubližujeme zvířátkům a doma i ve školce třídíme odpad
- **HAJÁNKOVÉ** pravidlo – při odpočinku posloucháme pohádku a nerušíme ostatní kamarády
- **ŽELVIČKOVÉ** pravidlo – ve školce se pohybujeme pomalu, běhání a skákání si necháme na hřiště

4.2. Podmínky a kritéria pro přijímání dětí

Podle školského zákona tzn. zákon č.561/2004 Sb., který zavádí povinné předškolní vzdělávání a zavádí individuální vzdělávání dětí jako možnou alternativu plnění povinného předškolního vzdělávání v mateřské škole.

Ředitelka školy po dohodě se zřizovatelem a zaměstnanci mateřské školy stanoví termín, místo a dobu přijímajícího řízení v období od 2. května do 16. května předcházejícího školního roku, pro který bude dítě do MŠ zapsáno. O termínech zápisu je veřejnost informována prostřednictvím Valečského týdeníku, webových stránek školy, sociální skupiny MŠ a na informační tabuli v MŠ, pomocí plakátů.

V uvedený termín se zákonný zástupce dítěte, dostaví osobně a řádně vyplní formulář žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, s rodným listem dítěte, s občanským průkazem zákonného zástupce a bude zahájeno správní řízení ve věci přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání.

Formulář žádosti je k vyzvednutí v ředitelně školy anebo k vyzvednutí ve třídě MŠ, ke stažení na webových stránkách. Potvrzení lékaře o očkování není povinné u dětí, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Ředitelka MŠ informuje rodiče v zákonné lhůtě o přijetí dítěte „Rozhodnutím o přijetí dítěte do MŠ“, nebo si rodiče mohou nahlédnout do rozhodnutí v ředitelně školy.

Pokud počet podaných žádostí převyší kapacitu volných míst v mateřské škole, bude ředitelka rozhodovat o přijetí dítěte podle těchto uvedených kritérií.

Kritérium		Body
Trvalý pobyt dítěte *	Trvalý pobyt na území Valeč a v místních částech, které k Valči patří	3
Věk dítěte	5 let a více	6
	4 roky	5
	3 roky a méně	4
Individuální situace dítěte	Sourozenec, který již do mateřské školy dochází a bude ji navštěvovat i od 1. 9. nového školního roku	1
	Dítě se hlásí k celodenní docházce	1

* Upřednostnění se týká též dětí občanů Evropské unie či občanů třetích zemí, kteří mají hlášeno místo pobytu na území obce. Občané třetích zemí jsou povinni doložit oprávnění k pobytu na území České republiky ve smyslu ustanovení § 20 odst. 2 písm. d) školského zákona.

Přednostně bude přijato dítě s vyšším celkovým hodnocením. Při shodnosti bodů bude rozhodovat věk dítěte – starší má přednost. O přijetí nerozhoduje datum podání ani pořadí podané přihlášky. Na pozdější doručení žádosti nebude brán zřetel.

4.3 Pravidla organizace individuálního vzdělávání

Dítě může plnit povinné předškolní vzdělávání jiným způsobem – individuálním vzděláváním (zákon č. 561/2004 SB., školský zákon, §34, odst. b).

Pokud se zákonný zástupce dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné, rozhodne pro individuální vzdělávání svého dítěte, je povinen toto oznámení učinit nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku. V průběhu školního roku lze plnit povinnost individuálního předškolního vzdělávání nejdříve ode dne, kdy bylo oznámení o individuálním vzdělávání dítěte doručeno řediteli mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání.

Oznámení zákonného zástupce o individuálním vzdělávání dítěte musí obsahovat:

- a) jméno a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte
- b) uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno
- c) důvody pro individuální vzdělávání dítěte

Po tom, co ředitelka obdrží oznámení o individuálním vzdělávání, doporučí zákonnému zástupci oblasti z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání, ve kterých má být dítě rozvíjeno.

Individuální vzdělávání probíhá mimo mateřskou školu a jeho průběh je plně v kompetenci rodičů dítěte.

Mateřská škola ověří úroveň očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech formou rozhovoru a připravených pracovních činností s dítětem v rozsahu hodiny, poté může doporučit zákonnému zástupci další postup při vzdělávání. Ověřování úrovně očekávaných výstupů se zúčastní ředitelka a učitelka MŠ.

Povinností zákonného zástupce je zajistit účast dítěte u ověření osvojování očekávaných výstupů a to během prvních dvou týdnů v listopadu.

Rodiče jsou povinni se dostavit s dítětem v uvedeném termínu k ověření výsledků individuálního vzdělávání. Pokud se rodiče nemohou se svým dítětem dostavit v uvedeném termínu ze závažného důvodu, jsou povinni ohlásit neúčast dítěte na ověřování a dohodnout si s učitelkou a ředitelkou školy jiný termín.

Pokud rodiče nezajistí účast dítěte na ověřování výsledků a nedomluví si náhradní termín, ředitelka školy ve správním řízení ukončí individuální vzdělávání dítěte. Dítě pak bude plnit povinné předškolní vzdělávání řádnou docházkou do mateřské školy, neboť ho nelze dále individuálně vzdělávat.

Odvolání proti rozhodnutí ředitelky mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek.

V. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí mimořádně nadaných

Rámcové cíle a záměry předškolního vzdělávání jsou pro vzdělávání všech dětí společné. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je třeba jejich naplánování přizpůsobit tak, aby maximálně vyhovovalo, jejich potřebám i možnostem, mít na zřeteli, že se děti ve svých individuálních potřebách a možnostech liší.

Pedagogické pracovnice se snaží o vytváření optimálních podmínek, které vedou k rozvoji osobnosti každého dítěte. Vedou děti k učení, ke komunikaci s ostatními a pomáhají jim, aby dosáhly co největší samostatností. Na základě znalostí a rozvojových možností každého dítěte poskytujeme včasnou pedagogickou péči a tím zlepšujeme jejich životní a vzdělávací šance.

Vytváříme podmínky pro pozitivní přijetí dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Navazujeme úzkou spolupráci s rodiči těchto dětí, citlivě s nimi komunikujeme a předáváme potřebné informace.

Spolupracujeme s dalšími odborníky, využíváme služby poradenských zařízení. Účelem podpory vzdělávání těchto dětí je plné zapojení a maximální využití vzdělávacího potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti a schopnosti tak, aby individuální rozvojové možnosti byly maximálně podporovány.

Veškeré činnosti jsou prováděny tak, aby všechny děti zažívaly úspěch a radost z toho, co se jim povedlo. Pedagogičtí pracovníci si jsou vědomi, že děti, které mají přiznána podpůrná opatření, se liší ve svých možnostech a individuálních vzdělávacích potřebách. Učitelé volí vhodné metody a prostředky, které jsou v souladu se stanovenými podpůrnými opatřeními. Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami uplatňujeme podpůrná opatření. Při všech postupech dbáme, aby byly v souladu se zájmem dítěte, aby odpovídaly individuálním potřebám dětí.

Uplatňujeme princip diferenciacce a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem a metod vzdělávání. Realizujeme všechna stanovená podpůrná opatření při vzdělávání dětí. Samozřejmostí je osvojení specifických dovedností na úrovni, která odpovídá individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky na úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení.

Podle stupně přiznaného podpůrného opatření pomáhá asistent pedagoga, v případě jeli nutné s ním spolupracovat.

Podpůrná opatření 1. stupně si stanovuje mateřská škola sama bez doporučení školského poradenského zařízení. U dítěte sledujeme jeho projevy, jak se chová, jak komunikuje, jak mluví, jak spolupracuje, jaké je tempo jeho práce, jak se projevuje v motorice a grafomotorice, v předčtenářské a předmatematické gramotnosti, jak se soustřeďuje, jaká je jeho pozornost a paměť, jaká je jeho dovednost reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce, střídát činnosti. Má-li dítě potíže ve vzdělávání, vytváří pro ně učitelka písemný plán pedagogické podpory. Úpravy ve vzdělávání dítěte navrhuji pedagogičtí pracovníci, kteří při tom spolupracují se zákonnými zástupci dítěte. Tento plán do tří měsíců vyhodnocujeme a sledujeme, zda se dítě posouvá dopředu. Pokud problémy přetrvávají, po dohodě se zákonnými zástupci dítěte doporučíme dítě k vyšetření do

školského poradenského zařízení, které stanoví, jak postupovat dál, jaká opatření přijmout ve prospěch dítěte.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně stanovuje školské poradenské zařízení. To je projedná s mateřskou školou a zákonnými zástupci dítěte a stanoví na základě vyšetření dítěte stupeň PO a doporučí škole vypracovat do jednoho měsíce písemný individuální vzdělávací plán. Po jeho zpracování je s ním obeznámen zákonný zástupce dítěte a školské poradenské zařízení. IVP se vyhodnocuje jedenkrát za dva měsíce a konzultuje se s ředitelkou školy a zákonnými zástupci dítěte, dle potřeby i se školským poradenským zařízením.

Takto vytváříme podmínky k co největšímu využití dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti, a to nejen u dětí s potřebou zvýšené péče, ale i u dětí nadaných a mimořádně nadaných. Za nadaného žáka se považuje dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání se svými vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech,

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb dítěte zajišťuje školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou. Dítě, které vykazuje známky nadání, je dále podporováno, Vzdělávání dětí probíhá způsobem, při kterém je stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých nadání tak, aby se mohla projevit, uplatnit a dále rozvíjet. Podpůrná opatření u nadaných dětí mohou být v rozsahu od 1. do 4. stupně podpory, a to podle jejich individuálních potřeb.

Záměry:

- Podporovat v maximální možné míře rozvoj schopnosti a dovednosti dětí mimořádně nadaných.
- Vytvářet podmínky umožňující integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.

VI. Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Rámcové cíle a záměry vzdělávání obsažené v RVP PV jsou vhodné i pro děti od dvou do tří let v mateřské škole. Je však třeba mít na paměti vývojová specifika, individuální potřeby, zájmy a možnosti tohoto období. Ve výchově vzdělávacím působení je třeba využívat zásady jednoduchosti, časové nenáročnosti, známého prostředí a nejbližšího okolí, dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte a také zásadu podnětnosti a smysluplnosti.

Dítě v tomto věku potřebuje vazbu na dospělou osobu, která mu bude poskytovat dostatek emoční podpory, individuální přístup, bude mu nabízet přiměřeně podnětné prostředí a činnosti se srozumitelnými pravidly. Nástup dítěte do mateřské školy je jeho první sociální zkušeností mimo okruh své rodiny. Učitelka se mu stává jeho nejbližším člověkem, ke kterému si vytváří pevný vztah, poskytuje mu jistotu a oporu v každodenním životě v mateřské škole, napomáhá mu ve vytváření vztahů s vrstevníky. Uplatňuje k dítěti laskavý, ale důsledný přístup a pozitivně ho přijímá.

Pozornost věnujeme adaptaci dětí na pro ně nové prostředí, nové dospělé a vrstevníky, podle jejich individuálních potřeb a ve spolupráci s jejich rodiči. Je třeba mít na zřeteli, že první rok jejich pobytu v mateřské škole může být pro ně náročný i tím, že jsou děti častěji nemocné.

U dětí od dvou do tří let se střídají herní aktivity s pravidelnými denními činnostmi jako je hygiena, jídlo a odpočinek. Je třeba mít na paměti, že se děti rychleji unaví a jejich soustředění je velmi krátké a že je třeba dbát, aby děti nebyly přetěžovány. Režim dne je uspořádán tak, aby pravidelně se opakující činnosti, rituály, zachovávání jejich postupů a časových posloupností vytvářely u dětí pocit jistoty a bezpečí.

Největší prostor je věnován volné hře a pohybových aktivitách ve třídě a herně a při pobytu venku na zahradě. Děti mají dostatek vhodných hraček. Učitelky dbají na to, aby hraček nebylo příliš najednou, ale průběžně je obměňují.

Děti mají volný přístup na WC, aby mohly kdykoliv vykonat svoji potřebu: zároveň ale chodí na toaletu v pravidelných intervalech společně. Tím se učí i ty děti, které nemají ještě jistotu. Vychází se z aktuálních potřeb dětí a možností školy. Je třeba, aby děti měly dostatek času pro každou činnost, na jídlo, na nácvik a posilování prvků sebeobsluhy a hygieny, na odpočinek, zejména na ten odpolední.

Stravování dětí se neliší od stravování dětí tříletých a starších. K utváření zdravých stravovacích návyků je dětem nabízena pestrá a vyvážená strava a pitný režim. Děti jsou motivovány k jejich ochutnávání. Pokrmy je možné podle potřeby upravit. Pití mají děti připravené v hrnečku. Starší děti sedí volně rozmístěné po jídelně s dětmi mladšími, tak aby si mohly navzájem pomáhat.

Záměry:

- Dovybavit třídu podnětnými a bezpečnými hračkami vhodných pro dvouleté děti.
- Snažit se co nejvíce dětem ulehčit přechod z rodinného prostředí do MŠ
- Snažit se, aby děti získaly co nejrychleji oporu a kamarádství u starších dětí, které chodí do MŠ

VII. CHARAKTERISTIKA VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

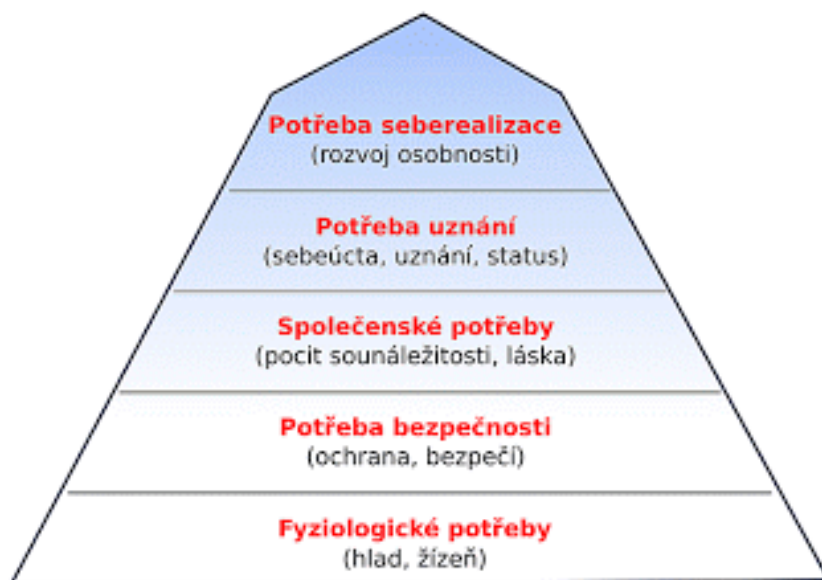
7.1 Filozofie naší malotřídní mateřské školy

Koncepce naší školy je zaměřena na výchovu předškolního dítěte ke zdravému a aktivnímu způsobu života. Během celé doby výchovy respektujeme vývojově tělesné, duševní, sociální a emocionální potřeby dětí a stojíme si za tím, aby byla respektována i vývojová specifika.

Podporujeme a rozvíjíme nejen samostatnost dětí, ale také zdravé sebevědomí a tvořivost dětí v přirozeném prostředí skupiny dětí různého věku. Dětem pokládáme základy celoživotního vzdělávání na základě jejich možností, zájmů a potřeb. Vedeme je tak, aby na konci svého předškolního období byly jedinečnou a relativně samostatnou osobností, schopnou zvládat uspokojivě takové nároky života, které jsou na ně běžně kladeny, a to zejména v prostředí, které jim je blízké, jako je rodina a škola, také ale i ty nároky, které jsou od nich v budoucnu očekávány. Tedy základy kompetencí důležitých pro jejich další rozvoj a učení, pro život i vzdělávání.

Nezapomínáme však na upokojení potřeb dětí podle Maslowovi pyramidy potřeb, protože dítě s neuspokojenými fyzickými potřebami nemůže dojít k uspokojování dalších potřeb.

Obrázek 1: Maslowova pyramida potřeb

7.2 Formy vzdělávání

Výchovně vzdělávací aktivity obsahují prvky hry a tvořivosti, tím podněcují radost z učení, zájem o získávání zkušenosti a ovládnání dovednosti.

Využíváme hry spontánní, řízení, námětové, pohybové a tvořivé, dále hry s prvky tvořivé dramatiky, smyslové výchovy, praktické zkušenosti, prožitkové učení, experimentování a projektové učení, kooperativní samostatné činnosti, pozorování, relaxace, prvky jógy, procházky a sportování.

Snažíme se vycházet z přímých zážitků dítěte, z jeho samostatné činnosti a individuální volby dětské zvědavosti a potřebné touhy objevovat.

Dbáme na to, aby děti prožívaly uspokojení z úspěchů a překonávání překážek. Vedeme je k hodnocení nejen ostatních, ale hlavně sebe. Aby sebe vnímaly jako schopného a plnohodnotného jedince, který je uznáván svým okolím.

Čas strávený v mateřské škole má být pro ně radostí, příjemnou zkušeností a zdrojem dobrým základů do života a dalšího vzdělávání.

Budíme v dětech aktivní zájem a chuť dívat se kolem sebe, naslouchat a objevovat i odvahu ukázat, co všechno už samo umí, zvládne a dokáže.

Vzdělávací proces probíhá mimo jiné i v didakticky zacílených a nepřímo řízených činnostech, které mají charakter hry, zábavy a zajímavých činností, ale v průběhu celého dne v mateřské škole při všech činnostech a ve všech situacích, které se v mateřské škole naskytanou, a kdy řízené aktivity a aktivity spontánní jsou ve vyváženém poměru. Jde nám o to, aby si každé dítě mohlo dostatečně pohrát, ale také se něco smysluplného naučilo, poznalo a prožilo. Značnou část zahrnuje práce individuální na základě pozorování a diagnostiky, co které dítě potřebuje.

7.3 Podpora a naše vize

Rozvíjíme řeč a komunikaci dítěte, cvičíme jeho schopnosti a dovednosti, které mu usnadňují proces jeho dalšího rozvoje.

Harmonický rozvoj a zdraví dítěte, jeho pohoda a spokojenost, radost z prožitého dne.

Prispíváme k elementárnímu dětskému chápání vývoje, pohybu a proměn, schopnost přizpůsobit se.

Rozvíjíme schopnost dítěte rozhodovat se, všechny poznávací a kreativní schopnosti, fantazii, zájmy a nadání.

Dáváme možnost poznávat hodnoty, jako je nedotknutelnost lidských práv, svoboda, rovnost všech lidí, soucítění se slabými a ohroženými, péče a pomoc druhým.

V rozsahu dětských možností přispíváme k předávání kulturního dědictví, jeho hodnot a tradic našeho národa.

Naším cílem je, aby děti, které mateřskou školu opouštějí byly skutečnou, jedinečnou osobností vzhledem ke svému věku a individuálním možnostem co nejvíce samostatné, sebevědomé, sebejisté, s vlastním rozumem, schopné dívat se kolem sebe, uvažovat a tvořivě přemýšlet a jednat.

Aby to byl jedinec na své úrovni přizpůsobivý, odvážný a také zodpovědný, ochotný nejen přijímat, ale také dávat, schopen se dále rozvíjet, učit se všemu, co bude v životě potřebovat a aktivně čelit problémům, které život přináší.

7.4 Mateřská škola součástí obce

- Dobrými vztahy a osobní komunikací mezi zástupci obce a pracovníky MŠ (zástupci obce a institucí, knihovna, přátelé školy, sponzoři, podnikatelé v okolí Valče, řemeslníci, návštěvy představitelů obce ve škole).
- Představitelé obce znají program, který MŠ uskutečňuje.
- Zasíláním dokumentace MŠ na obec Valeč (projekty, plány, hodnotící zprávy učitelů i ředitelky).
- Informování veřejnosti o životě v MŠ (články a fotografie v místním tisku, na webových stránkách mateřské školy, dny otevřených dveří, účast veřejnosti na akcích v mateřské škole).
- Výchovně vzdělávací činnost je zaměřena na vytváření vztahu k místu, kde žijeme

7.5 Působení pedagoga a podíl rodičů na vzdělávání v MŠ

Učitel ve svém výchovně vzdělávacím působení naplňuje konkrétní vzdělávací cíle formou záměrného a spontánního učení založeném na aktivní účasti dítěte, na jeho smyslovém a prožitkovém a interaktivním učení.

Jsme dětem rovnoprávným partnerem, poradcem, pozorovatelem a terapeutem. S dítětem nemanipulujeme, přijímá dítě laskavě a optimisticky, se zájmem a vlídností, bez manipulace a nátlaku, takové, jaké je. Někdy ušmudlané, rozmrzelé, neklidné i neposlušné a ctí jeho osobnost. Chová se k němu tak, aby se na něho těšilo, aby mělo jistotu, že mu pofouká rozbité kolínko, že ho utěší, když má velké trápení.

Na cestě k lidskosti si pedagog uvědomuje, co je pro dítě nejdůležitější. Ví, že to nejsou encyklopedické vědomosti, ale že to jsou schopnosti a dovednosti vnímat, komunikovat, spolupracovat, objevovat, hledat řešení. Že to je získání jistoty a odpovědnosti k sobě, respektování odlišnosti druhých.

Bereme každé dítě jako osobnost, při tom vychází z toho, že se dítě učí vždy a všude, získává zkušenosti a vědomosti, učí se samostatnosti. Klademe důraz na individuální přístup ke každému dítěti, snažíme se omezovat učení jako předávání hotových poznatků a slovních poučení, ale směřuje dítě, kde je najít, jak si poradit a s kým. Při tom všech respektuje vývoj dítěte, jeho přirozený život, zrání a učení.

Rodiče se spolupodílejí na adaptaci svého dítěte v MŠ, aby byl vstup nenásilný a přirozený. Jejich aktivním zapojením do života školy vnímají běh a činnosti svých dětí a mohou tak, vznášet námítky nebo poznámky a nápady pro vylepšení naší práce i prostoru budovy.

Rodiče mají možnost vstupu do MŠ kdykoliv za svým dítětem s tím, že se mohou účastnit na jeho momentálních aktivitách. Rodiče se mohou aktivně účastnit na akcích mateřské školy, potřebujeme-li jejich pomoc.

Rodiče respektují pedagogické zaměstnance, školní řád, jsou ve škole vítáni a mohou se na nás obrátit s případnou žádostí o radu či pomoc.

VIII. VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA

Vychází z rámcových cílů Rámcového vzdělávacího programu předškolní výchovy. Cílem je:

- rozvíjení dítěte, jeho učení a poznávání
- osvojení si základů hodnot, na nichž je založena naše společnost
- získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Vzdělávací nabídka je rozpracována do integrovaných bloků a motivačních projektů, které jsou specifikované svou charakteristikou. Vzdělávací obsah těchto bloků představuje propojený celek zasazený do pěti vzdělávacích oblastí (dítě a jeho tělo, dítě a jeho psychika, dítě a ten druhý, dítě a společnost, dítě a svět), který je realizován praktickými a intelektovými činnostmi a různými příležitostmi, které se v mateřské škole vyskytují, a to tak, aby vzdělávání bylo v podmínkách, za kterých probíhá, co nejpřirozenější, účinné a hodnotné.

Specifické cíle vymezené pro jednotlivé oblasti rozvoje dítěte vyjadřují, k čemu má dítě v té které oblasti směřovat. Je třeba je naplňovat průběžně, postupně a opakovaně se k nim vracet, protože směřují k vytváření podmínek pro optimální výchovu a vzdělávání dítěte.

Dítě by mělo v průběhu předškolního vzdělávání získat ty základní kompetence, které jsou pro jeho osobnostní rozvoj, životní spokojenost a vzdělávání žádoucí. Konkrétní zpracování je obsaženo v jednotlivých třídních programech.

Klíčové kompetence přidělené k jednotlivému integrovanému bloku se nenaplnují jen v něm, ale některé se postupně naplňují i v těch dalších. Děti jsou ke klíčovým kompetencím směřovány a dováděny postupně přirozenou cestou vývoje ale i systematickou plánovanou prací dle jejich potřeb v průběhu jejich docházky do mateřské školy. Není pravidlem, že všech kompetencí dětí před nástupem do základní školy dosáhnou na stejné úrovni. Některé kompetence se u dětí mohou naplnit až v základní škole. Záleží na postupném vyžívání nervové soustavy každého dítěte.

Třídní vzdělávací programy mají svoje dílčí cíle, vzdělávací nabídku a očekávané výstupy – opírají se a odrážejí se o vzdělávací obsah, dle toho se mění i integrované bloky.

8.1 Oblast biologická

Vzdělávání v biologické oblasti je stimulovat a podporovat růst a neurosvalový vývoj dítěte. Podporovat fyzickou pohodu, zlepšovat tělesnou zdatnost i pohybovou kulturu, rozvíjet pohybové i manipulační dovednosti dětí, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

Okruh elementárních poznatků:

Lidské tělo a jeho části (hlavní smyslové a tělesné orgány a jejich funkce), vývoj dítěte a změny (narození, růst těla a jeho proměny), zdravé životní návyky, pohybové činnosti a sport, zdravá výživa, příprava pokrmů, potraviny, ochrana osobního zdraví, péče o čistotu a zdraví, ochrana před škodlivými látkami a vlivy, návykovými látkami a závislostmi, prevence onemocnění, ochrana bezpečí (varování před úrazy, před nebezpečím hrozícím při hrách, v dopravních situacích, při setkávání s cizími lidmi, věcmi a jevy), sebeobsluha (hygiena, stolování, oblékání, úklid), věci

kolem nás (předměty denní potřeby, hračky, pomůcky, sportovní náčiní a nářadí, výtvarné a pracovní pomůcky, hudební nástroje, jejich užívání).

8.2 Oblast psychologická

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti psychologické je rozvíjet dušení pohodu dítěte, psychickou zdatnost, jeho intelekt, řeč a jazyk, poznávací procesy a funkce, jeho emoční inteligenci, city a vůli, stejně tak jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativitu a sebevyjádření, povzbuzovat jeho další rozvoj, poznávání a učení.

Okruh elementárních poznatků:

Dorozumívání mezi lidmi (zvyky, gesta, řeč, věty, písmena, čísla, symboly) sdělování (knížky, film, divadlo), předměty a jejich vlastnosti (velikost, barva, tvar, materiály, chutě, vůně, zvuky, funkce předmětů), číselné a matematické pojmy (číselná řada číslice, základní geometrické tvary, množství), prostorové pojmy a souvislosti (v prostoru a v rovině, uspořádání předmětů), elementární časové pojmy a souvislosti (teď, včera, zítra, ráno, večer, roční období, rok), lidé a jejich vlastnosti (fyzické i psychické, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly), každý je jiný (přirozená různost lidí), já (individuální charakteristika), osobnost, právo být sám sebou.

8.3 Oblast interpersonální

Vzdělávací záměr v této oblasti je utvářet vztahy dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů.

Okruh elementárních poznatků:

Vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, cizí lidé, ochrana osobního bezpečí), rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina ve světě zvířat), mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi), pravidla vzájemného chování (doma, v mateřské škole, na veřejnosti, herní pravidla).

8.4. Oblast sociálně-kulturní

Cílem vzdělávání v oblasti sociálně kulturní je uvést dítě do společnosti ostatních lidí, do života v lidské společnosti i do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje, přijmout základní všeobecné uznávané společenské, morální a etické hodnot a podílet se na utváření společenských hodnot.

Okruh elementárních poznatků:

Svět lidí, kultury, umění, práce, společenské role (dítě, dospělý, rodič, učitelka, role dané pohlavím či zaměstnáním), pravidla vzájemného styku (ohleduplnost, tolerance, spolupráce), mravní zásady, práce, pracovní činnosti a role (pracovní předměty, pomůcky, nástroje, jednoduché pracovní úkony a činnosti, řemesla, povolání, zaměstnání, kultura a umění (kultura prostředí, ve kterém dítě žije,

lidové zvyky, tradice, svět výtvarného a dramatického umění, svět hudby, svět sportu, jak se lidé baví), rozmanitost lidského světa (naše vlast, jiné země národy a kultury, multikultura).

8.5 Oblast environmentální

Záměrem vzdělávacího úsilí v oblasti environmentální je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu, vytvořit základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí.

Okruh elementárních poznatků:

Životní prostředí, svět přírody, vědy, techniky, prostředí, v němž člověk žije (domov, škola, obec, okolí domova, okolí školy, život a dění v obci – doprava, ulice, obchody, lékař, důležité instituce, nákupy) příroda živá i neživá, rostliny, živočichové, přírodní jevy a děje (podnebí, počasí, roční období, změny v přírodě), látky a jejich vlastnosti (voda a vzduch, nerosty, kovy, suroviny, přírodní materiály a jejich vlastnosti, umělé materiály), životní prostředí, jeho ochrana (vliv člověka na životní prostředí, na okolí krajiny, péče o okolí a životní prostředí, ochrana přírody), věda a technika (technické přístroje, se kterými se dítě setkává), co je nebezpečné (nebezpečné předměty, přístroje, kontakt se zvířaty, s látkami ohrožujícími zdraví, běžné přírodní a povětrnostní jevy, situace hromadně ohrožující), rozmanitost přírody i světa a jeho řád (země, řeky, pohoří, světadíly, planeta Země, vesmír).

IX. VZDĚLÁVACÍ OBSAH

Náš školní vzdělávací program je velmi pestrý a bohatý. Vycházíme v něm z poznatků, že každé dítě předškolního věku aktivně vstřebává všechny podněty a vlivy okolí, které ho obklopují a reaguje na ně různými činnostmi a aktivitami.

Naše podmínky dostatečně umožňují dětem tyto činnosti a aktivity ze všech oblastí dětského života konat. Tím je podporujeme v jejich všestranném a rovnoměrném rozvíjení nejen schopností, dovedností, poznatků a vědomostí s respektováním jejich individuálních, věkových, zdravotních i vývojových potřeb, ale i rozvojem jejich citových, sociálních a volných vazeb, které zajišťují pocit bezpečí, jistoty a vytváření příležitostí k sociálně založenému učení a poznání.

Přehled integrovaných bloků:

1. U nás v mateřské škole
2. Jaro, léto podzim zima
3. Slavnosti a oslavy
4. Cestujeme a poznáváme
5. U nás ve Valči

Těmito integrovanými bloky naplňujeme záměry v mateřské škole. Integrované bloky určují obsahový rámec, ve kterém se učitelky pohybují při přípravě TVP a podtémat. Podrobné rozpracování je obsahem třídních vzdělávacích programů, které si učitelky tvoří na míru podle podmínek ve třídě s ohledem na věkové složení, konkrétní potřeby a specifické požadavky dětí ve třídě.

Není nutné využít všechny tematické části v průběhu jednoho školního roku. Smysluplnost a praktičnost obsahové části vzdělávacího programu jsou pravidelně vyhodnocovány. Náš školní vzdělávací program je otevřeným dokumentem, který je přístupný dodatkům i změnám, které mohou vyplynout z konkrétních zkušeností při jeho realizaci.

9.1 U nás v mateřské škole

Začátek školního roku je obdobím adaptace. Naším záměrem je vytvořit dětem takové podmínky, aby mohly říci, že se do školy těší. Poznáváme své místo v mateřské škole. Učíme se spolu žít, domluvit a slušně vycházet se svými vrstevníky i dospělými podle pravidel slušného chování a společenského soužití. Poznáváme nejen naši školu, její pracovníky a okolí, ale i domov jako celek.

Cíle a záměry:

- seznamovat se s prostředím MŠ a učit se v něm orientovat, s kamarády, s učitelkami a ostatními zaměstnanci, znát jejich jména
- podílet se na společné vytváření pravidel soužití a bezpečnosti a učit se je dodržovat a na ně reagovat
- navýkat si na nový rytmus a řád a pravidla
- cítit se bezpečně v novém prostředí, odloučit se od rodičů
- vytvářet podmínky k rozvoji prosociálního chování dětí, dodržovat pravidla (her), jednat spravedlivě, šetrně zacházet s vlastními i cizími hračkami, pomůckami, věcmi, předměty denní potřeby.
- Zapojovat se do společných her
- vytvářet podmínky k navazování dětských přátelství a vzájemné spolupráce
- uplatňovat pravidla společenského chování ve styku s dětmi a dospělými a chovat se podle nich
- umět přirozeně komunikovat a spolupracovat s dětmi i dospělými
- umět odmítnout nepříjemnou komunikaci

Vzdělávací nabídka:

- společné aktivity se zaměřením na adaptaci, poznávání prostředí MŠ a jeho pracovníků
- aktivity vedoucí k vytváření, upevňování a zautomatizování pracovních a sebeobslužných činností v oblasti osobní hygieny, stolování, oblékání, úklidu
- námětové, společenské, kontaktní, pohybové, kooperativní hry a činnosti vedoucí děti k ohleduplnosti, pomoci, k řešení problémů, k ochotě rozdělit se, půjčit hračku, střídat se, k ochraně soukromí i bezpečí
- aktivity přibližující dětem pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce a mravní hodnoty – dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost)
- zdravotně zaměřené činnosti – uvolňovací, protahovací, dechová, relaxační, odpočinková, zajišťující zdravé klima a pohodu prostředí
- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

- aktivity zaměřené na spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití
- tvořivé hry – malování, kreslení, modelování, práce s papírem, stříhání
- učení se dětským říkankám, písničkám, tanečkům, pohybovým hrám
- divadelní představení v mateřské škole
- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, gymnastika mluvidel, dramatizace
- hry na zahradě – jízda na dopravních prostředcích, zdolávání skluzavek, hry s míčem
- procházky obcí po blízkém okolí s pozorováním, poznáváním a vyprávěním, učení se pravidlům bezpečného chování v dopravních situacích

Očekávané výstupy:

- Odloučit se na určitou dobu od svých blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- navazovat kontakty s dospělými, kterým je dítě svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s nimi vhodným způsobem a respektovat je.
- Porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhými dětmi, navazovat a udržovat dětská přátelství
- odmítnout komunikaci, která je dítěti nepříjemná
- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
- odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (ve třídě, v budově, na zahradě, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě i jednoduché praktické situace, které se v MŠ opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti, na ulici, na hřišti
- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi – zdravít známé děti i dospělé, rozloučit se, poděkovat, poprosit, neskákat do řeči, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout na pokyn
- pochopit, že každý má své společenství/ve třídě, v rodině, herní skupině, svou roli, podle které je třeba se chovat
- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
- adaptovat se na život v mateřské škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn
- zacházet šetrně s hračkami, pomůckami, předměty denní potřeby, knihami
- poznávat a pojmenovávat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí

- zorganizovat hru
- zachovávat správné držení těla
- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, v písku, ve vodě)
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky – starat se o osobní hygienu, přijímat potravu a tekutiny, umět stolovat, postarat se o sebe a své věci, oblékat se, svlékat, obouvat
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, úklid)
- poznat napsané své jméno
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo
- naučit se zpaměti říkanky, písničky, jednoduché dramatizace
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí, dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem o odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředím
-

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá a objevuje a všímá si souvislostí
- má elementární poznatky o světě lidí, orientuje se v jeho řádu a dění, všímá si, co se kolem něho děje v prostředí, kde žije
- učí se spontánně i vědomě, soustředí se na činnost
- dokončí, co začalo, dovede postupovat cestou pokusů a omylů i podle pokynů
- učí se hodnotit svoje pokroky a radovat se z úspěchu, učí se s chutí
- učí se oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění a problémů v bezprostředním okolí
- řeší problémy, na které stačí, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší cestou pokusu a omylu, experimentuje, vymýšlí nová řešení
- rozlišuje řešení vedoucí k cíli od těch, co nejsou funkční a umí mezi nimi volit
- pochopí řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- umí užívat číselné a matematické pojmy

Komunitní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, slovně reaguje a vede smysluplný dialog, rozumí slyšenému
- dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady, přání a myšlenky řečovými, výtvarnými a dramatickými prostředky

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi s dospělými
- má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- dovede vyjádřit i označit svoje potřeby
- samostatně rozhoduje o svých činnostech
- uvědomuje si, že na sebe a své jednání odpovídá a nese důsledky
- vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti, dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- umí odmítnout nevhodné chování i komunikaci, která mu je nepříjemná
- dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování a chápe je
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou
- v kolektivu se umí prosadit, ale také domluvit, být tolerantní, spolupracovat

Činnostní a občanské kompetence

- dokáže organizovat své činnosti a hodnotit je
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých
- spoluvytváří pravidla společenského soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- snaží se chovat podle základních lidských hodnot a norem
- uvědomuje si svá práva i práva druhých a učí se je respektovat a hájit
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobit se daným okolnostem

9.2 Jaro, léto, podzim, zima

Tento blok je zaměřen na vnímání změn v přírodě v souvislosti se střídáním ročních období (seznamujeme se a poznáváme živou a neživou přírodu, přírodní jevy, časové pojmy, počasí v blízkém okolí dětí, a pokud je to možné a potřebné, pak i v okolí vzdáleném) poznáváme důležitost přírody pro život lidí, seznamujeme se i se škodlivými vlivy člověka a civilizace na přírodu, vytváříme vztahy k přírodě a učíme se ji chránit, seznamujeme se s vývojem života na naší planetě.

Cíle a záměry:

- posilovat úctu a citlivost k přírodě, ke všemu živému i neživému
- pojmenovávat a vnímat přírodu, která nás obklopuje
- rozvíjet vnímání a empatické cítění a zodpovědnost za sebe i dění kolem sebejistě vytvářet elementární povědomí o přírodních zákonitostech a jejich vlivu na život člověka, vnímat, že svět má svůj řád, že je různorodý a pestrý
- spoluvytvářet pohodu prostředí, rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si jich a upozorňovat na ně
- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, v různých improvizacích, pohybové, výtvarné)
- uvědomovat si, že záleží na každém z nás, jaký bude svět kolem nás v souvislosti s péčí o sebe a své okolí, o přírodu o životní prostředí
- rozvíjet řečové schopnosti a komunikační dovednosti, paměť a pozornost při učení se říkadlům, básním, písním, při poslechu pohádek, příběhů a vyprávění
- vést rozhovor, formulovat otázky, porozumět slyšenému
- posilovat přirozené poznávací city – zvědavost, radost z objevování, projevovat zájem o knížky

Vzdělávací nabídka

- pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, vycházky po okolí, výlety
- poznávání zvířat, živočichů, rostlin, roční koloběh v různých ročních obdobích, počasí, roční období prostřednictvím exkurzí, výletů, procházek, prohlížením obrázků, knížek, encyklopedií
- učit se k daným tématům říkanky, písničky, tanečky, hry na paměť, k vytváření pojmů, a osvojování poznatků, práce s knihami, obrázky
- praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a předměty
- tematické procházky do přírody, do lesa, na louku, k potůčku v různých obdobích
- hry s vodou a ve vodě, koloběh vody v přírodě
- zimní sněhové hrátky, tvoření ze sněhu, sáňkování, stavění sněhuláků a iglů
- beseda s myslivci
- exkurze do lesa ve spolupráci s myslivci
- návštěva ZOO
- Exkurze na farmu
- hledání pokladu – šipkovaná, cesta s úkoly

- tvořivé hry ve spolupráci s rodiči – drakiáda, Halloween, čertovská besídka
- vánoční tvoření, čarodějnice
- návštěva planetária, muzea
- vycházky do přírody – park, příroda kolem města, zahrádky kolem domů
- sběr přírodnin a tvoření z nich
- pozorování života na naší zahradě v různých ročních obdobích
- pečujeme o ptáčky na zahradě v zimě, sypeme do krmítka, pozorujeme je

Očekávané výstupy

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci – pohybovat se na ledě, sněhu, v písku, na schodech, v přírodním terénu
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku – zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s výtvarným a grafickým materiálem (tužky, nůžky, papír, modelovací hmota) s hudebními nástroji, s hračkami, předměty denní potřeby
- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- vést rozhovor – naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se
- domlouvat se slovy i gesty, improvizovat
- naučit se zpaměti krátké texty – reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některé číslice, popřípadě slova
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si nového změněného, chybějícího
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl)
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, méně, stejně, první poslední)
- chápat prostorové pojmy vpravo, vlevo, nahoře, dole, uprostřed, na, za, pod, nad, u, vedle, mezi), elementární časové pojmy (ted', dnes, zítra, včera, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“

- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- uvědomovat si svou samostatnost, zajímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
- respektovat předem vyjasněná pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit úkol s jiným dítětem
- vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabším či postiženým, mít ohled na druhého soucítit s ním nabídnout mu pomoc)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování a ponižování
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fér
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik a dovedností kreslit, využívat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z jiných materiálů, z přírodnin
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti, zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat i rozlišovat rytmus
- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které je dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním a technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušenosti a dostupným praktických ukázek v okolí dítěte
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý – jak svět přírody, tak i svět lidí (mít povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi, vesmíru)
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat) přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně
- pomáhat, pečovat o okolní životní prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje a všímá si souvislosti
- soustředěně experimentuje a užívá při tom jednoduché pojmy, znaky a symboly
- má elementární poznatky o světě přírody, o jejich rozmanitostech a proměnách, orientuje se v jejím řádu a dění
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje, chce porozumět věcem, dějům i jevům, které kolem sebe vidí
- poznává, že se může mnohému naučit a raduje se z toho, co samo dokáže a zvládne
- chce rozumět věcem, jevům, dějům, které kolem sebe vidí

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti, fantazie a představivosti, postupuje cestou pokusů a omylů, má vlastní nápady
- při řešení myšlenkových a praktických problémů užívá logických, matematických a empirických postupů
- zpřesňuje si početní představy, užívá čísel a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- pochopí jednoduché algoritmy, řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že výhodou je naopak jejich včasné a uvážlivé řešení
- uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch ale i za snahu

Komunitní kompetence

- samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky a odpovědi
- rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže vyjadřovat své prožitky, pocity a nálady výtvarnými prostředky
- domlouvá se slovy i gesty, rozlišuje symboly a rozumí jejich významu
- dovede využívat informativní a komunikační prostředky – knížky, encyklopedie
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní

Sociální a personální kompetence

- umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- při společenských činnostech se domlouvá a spolupracuje, projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomáhá slabším
- rozpoznává nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- spolupodílí se na společných rozhodnutích, přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti

- dodržuje dohodnutá a pochopení pravidla a přizpůsobí se jim
- chápe, že lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

Činnostní a občanské kompetence

- podíl se na vytváření pravidel společného soužití, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- chová se zodpovědně s ohledem na zdraví a bezpečné přírodní prostředí
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje, je otevřeně aktuálnímu dění
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení
- přistupuje odpovědně k úkolům a povinnostem
- váží si práce i úsilí druhých
- dbá na své zdraví a bezpečnost svou i druhých, chová se zodpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí

9.3 Slavnosti a oslavy

Přibližujeme dětem české lidové tradice, zvyky, divadla, vlastní rituály. Při divadelních představeních a při oslavách a slavnostech vycházíme z prožitkového učení a dramatické výchovy. Podporujeme potřebu vzájemného sdělování a sdílení, vlastního tvoření, obdarovávání se i prostřednictvím vlastních aktivit, užití si legrace. Svátky nás provázejí celým rokem.

Cíle a záměry:

- seznamovat se s lidovými tradicemi, s říkadly, básněmi, příslovími a učit se chápat jejich smysl, vnímat krásu poezie a tím posilovat estetické cítění
- vžívat se do pocitu druhého, do jeho situace, snažit se pomoci
- vžívat se do role loutky či pohádkové postavy (výraz v obličeji, intonace hlasu)
- porozumět projevům chování, uvědomovat si, co je dobře a co špatně a tím vést k postupnému vytváření vlastní hierarchie hodnot
- vedeme ke zkušenosti, že obdarovat se dá i jinak než hmotným dárkem
- učíme se úctě k mamince, rodičům, lidem, věcem, k prostředí, přírodě
- seznamujeme se se světem kultury, učíme se dávat věci do souvislosti

Vzdělávací nabídka

- oslavy svátků a narozenin dětí
- oslavy svátků v roce – Svatý Martin, Advent, masopust, Velikonoce, pálení čarodějnic, Vánoce, Den matek, Mezinárodní den dětí, Den Země....

- výjimečné dny v roce – Den Země
- divadla v mateřské škole, v divadle
- besídky, hranice a tvořivá odpoledne společně s rodiči (Vánoce, Velikonoce, Den matek a otců)
- Mikulášská nadílka
- vánoční vystoupení u rozsvícení stromečku, na Slavnostech květů.
- oslava Tří králů
- sportovní olympiáda, orientační hra na zahradě MŠ, ve známém okolí
- dětský karneval, masopustní nebo karnevalová veselice
- rozloučení s předškoláky
- zhotovení tabla odcházejících předškoláků a jeho vystavení
- výlety
- tvoříme dárky a blahopřání
- učíme se na vystoupení (říkanky, písně, tanečky, dramatizace, motivovaná cvičení a hry

Očekávané výstupy

- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- sledovat slovní vtip a humor
- utvořit jednoduchý rým
- naučit se nazpaměť krátké texty
- soustředěně sledovat divadelní představení, poslouchat hudbu a četbu
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení
- vnímat umělecké a kulturní potřeby, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí
- porozumět běžným projevům vyjádření prožitků, emocí a nálad, a to i neverbálních
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, dramaticky)
- vytvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a podle kladené i jednoduché praktické situace, které se v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti, v divadle

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- má elementární poznatky o světě kultury, přírody i techniky
- získané zkušenosti uplatňuje v dalším učení i praktických situacích
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje
- při zadané práci dokončí, co započalo
- dokáže postupovat podle instrukcí a pokynů a je schopno dobrat se k výsledkům
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí
- odhaduje své síly, hodnotí své pokroky a učí se oceňovat i výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- uvědomuje si, že svou snahou může ovlivnit vzniklou situaci
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch ale i za snahu
- umí řešit samo spontánně známé a opakující se situace a při jejich řešení užívat logické i empirické postupy
- rozlišuje řešení, která vedou k cíli a řešení, která funkční nejsou, umí mezi nimi volit

Komunitní kompetence

- chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní, je výhodou
- dovede využívat komunikační prostředky (knihy a encyklopedie)
- dokáže vyjadřovat své prožitky různými prostředky (dramatickými, řečovými, výtvarnými, hudebními)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

Sociální a personální kompetence

- chápe, že lidé jsou různí a že mají svoje emoce a city, které dokáže rozpoznávat a pojmenovávat, rozpozná dobro a zlo
- v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla
- ve skupině se dokáže prosadit ale i podřídit, umí spolupracovat
- spolupodílí se na společných rozhodnutích
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

Činnostní a občanské kompetence

- chová se odpovědně ve společenském prostředí
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že také za svá rozhodnutí zodpovídá

- poznáním sama sebe si vytváří pravdivý obraz o sobě, své identitě, vlastnostech, temperamentu, sklonech a schopnostech, o zdraví
- dokáže rozpoznat a využívat svoje silné stránky
- váží si práce a úsilí druhých
- ke svým povinnostem dokáže přistupovat odpovědně
- v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku

9.4 Cestujeme a poznáváme

Náměty tohoto bloku využíváme nejen na začátku a ke konci školního roku, ale podle možností i v jeho průběhu. Poznáváme naše blízké i vzdálenější okolí (město, vesnice). Zážitky slouží k obohacování poznání, k poznávání krás našeho prostředí, kde žijeme, k získávání vědomostí na základě citových prožitků, ale také k estetickým i sportovním činnostem. Seznamujeme se s různými druhy dopravních prostředků a také poznáváme a učíme se se světadíly, lidmi v různých částech planety a jejich způsobem života.

Cíle a záměry:

- zvládat běžné činnosti a požadavky i jednoduché praktické situace, chovat se přiměřeně a bezpečně
- učit se dodržovat předem dohodnutá pravidla chování a bezpečnosti a správně reagovat
- chovat se zdvořile k dětem, lidem, vážit si jich
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
- umět odmítnout nežádoucí chování jako je lež, ubližování, nespravedlnost, lhostejnost, agresivita, chránit se před nimi a bránit se jejich důsledkům
- poznávat své tělo a své tělesné a pohybové možnosti ve vztahů k druhým, k prostředí, k podnětům
- rozvíjet své pohybové schopnosti a dovednosti a tím fyzickou a psychickou zdatnost
- vést k překonávání překážek formálním svého sebeovládání
- rozvíjet schopnost záměrně řídit své chování a ovlivňovat vlastní situaci
- těšit se z příjemných zážitků i přírodních krás

Vzdělávací nabídka

- hry s dopravní tematikou, jízdy s koloběžkami, tříkolkami na školní zahradě
- turistický pěší výlet
- beseda s policisty, ukázka jejich práce
- výlety za poznáním po blízkém i vzdálenějším okolí
- exkurze
- výlety do muzea, pekelných sklepů
- exkurze na pracovištích rodičů nebo známých podle nabídky
- školní výlet na konci školního roku – dle nabídek a počtu zájemců
- návštěva planetária
- další možné výlety podle nabídky

Očekávané výstupy

- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem)

- pojmenovat většinu toho, čím je dítě obklopeno
- všímat si změn dětí v nejbližším okolí
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
- úmyslně si zapamatovat a vybavit
- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- chápat, že všichni lidé – děti mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá jinak se chová, něco jiného umí či neumí), že osobní – osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- spolupracovat s ostatními
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům a tím ohrožovat pohodu a bezpečí druhých, odmítat společensky nežádoucí chování, lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu, chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- orientuje se v řádu a dění v prostředí, kde žije a jde se nachází
- odhaduje své síly a učí se hodnotit svoje pokroky i oceňovat výkony druhých

Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy, na které stačí, známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně na základě nápodoby nebo opakování, náročnější s oporou a pomocí dospělého
- při řešení problémů postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší a experimentuje
- rozlišuje řešení funkční i ta, která funkční nejsou a umí volit mezi nimi
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je výhodou, uvědomuje si, že svou iniciativou a aktivitou může situace ovlivňovat

Komunitní kompetence

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky
- rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- průběžně rozlišuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

- dokáže využívat informativní a komunikační prostředky (počítač, telefon, knihy, časopisy)
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učitelé dokáže vyjadřovat své prožitky různými prostředky (výtvarnými, řečovými)

Sociální a personální kompetence

- umí si vytvořit a vyjádřit svůj názor
- uplatňuje základní pravidla společenského styku
- dodržuje dohodnutá a pochopení pravidla a přizpůsobí se jim
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopné chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

Činnostní a občanské kompetence

- svoje hry a činnosti se učí plánovat, organizovat a řídit a vyhodnocovat
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje a je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že se může svobodně rozhodnout, co udělá, ale za své rozhodnutí zodpovídá
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolí prostředí

9.5 U nás ve Valči

Tento blok nás provádí v průběhu celého roku tak, že poznáváme naši školu, náš domov, naše město nebo vesnici, kde bydlíme a žijeme, Vede nás k sounáležitosti někam patřit, k lásce k místu, kde žijeme, k poznání jeho kultury, zvyklostí a všechno, co k tomu patří, k jeho ochraně a péči o něj. Přibližujeme si práci rodičů a lidí z blízkého okolí a učíme se vážit si výsledků práce své i druhých. Seznamujeme se s dopravními prostředky, s cestováním ve městě. Poznáváme a učíme se dodržovat pravidla silničního provozu jako chodci.

Cíle a záměry:

- seznamujeme se s místem a prostředím, kde žijeme a vytváříme si k němu pozitivní vztah, bezpečně se v něm orientujeme
- osvojujeme si poznatky o městě a jeho okolí
- seznamujeme se s místem, kde pracují rodiče a lidé, co je výsledkem jejich práce
- všímáme si změn a dětí v okolí a učíme se rozlišovat, co je správné, zdravé a jak to komu pomáhá, ale i to, co škodí nám, našemu zdraví i životnímu prostředí
- uvědomujeme si možnost nebezpečí, se kterým se můžeme setkat a mít povědomí, jak se mu vyhnout, chránit, kde hledat pomoc
- vnímáme, že svět má svůj řád, je rozmanitý, nekonečně pestrý a různorodý
- učíme se vážit si výsledků práce druhých
- učíme se pečovat o okolní životní prostředí, udržování čistoty a pořádku, přispíváme k udržování pohody prostředí

Vzdělávací nabídka

- procházky městem, parkem, na dětské hřiště, za poznáváním blízkého okolí v různých ročních obdobích
- poznáváme význačné budovy – Obecní úřad Valeč, knihovna, zámek, muzeum, ZŠ a MŠ škola, restaurace, hřiště, pošta, obchodní dům, Lapidárium
- prohlídka výstav – v zámeckých prostorách
- vystoupení dětí s blahopřáním
- besedy v knihovně
- blahopřání dětí k Vánocům na obecním úřadě
- sportovní hry na hřišti i ve spolupráci se školní družinou
- výlety

- návštěva předškoláků v základní škole v 1.třídě
- exkurze do školní jídelny a do školní družiny
- procházky s pozorováním dopravy v obci, na autobusové zastávce
- dílničky – program v MŠ
- exkurze na pracoviště rodičů

Očekávané výstupy

- rozlišovat, co prospívá našemu zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou i druhých
- pojmenovat části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji o narození, růst těla a jeho proměny, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, pohybem a sportem
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
- popsat skutečnou situaci
- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
- vyjádřit souhlas či nesouhlas, říci ne v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích)
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem, chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc pro sebe i jiné dítě
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat a mít povědomí o tom jak se prakticky chránit, vědět jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc

KLÍČOVÉ KOMPETENCE

Kompetence k učení

- orientuje se v prostředí, kde žije, v jeho řádu a dění
- má základní poznatky o blízkém okolí, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- aktivně si všímá, co se kolem něho děje, klade otázky a hledá na ně odpovědnosti
- chce porozumět věcem, jevům, které kolem sebe vidí, poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo

Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí, přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- dokáže sdělovat své prožitky a navrhnout způsoby řešení, kde využívá své dosavadní zkušenosti, fantazii a představivosti nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale i za snahu

Komunitní kompetence

- rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly a rozumí jim
- průběžně rozlišuje svoji slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využívat informativní prostředky (encyklopedie, knížky, knihovnu, telefon)
- ví, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že se jim může učit

Sociální a personální kompetence

- uvědomuje si, že za své jednání odpovídá
- ve skupině se dokáže prosadit ale i podřídí
- při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje, je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně, umí odmítnout nevhodné chování i komunikaci, která mu je nepříjemná
- je schopné chápat, že se lidé různí a umí být orientální k jejich odlišnostem, chápe jejich jedinečnost

Činnosti s občanské kompetence

- chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- dokáže poznat a využívat své vlastní silné stránky a poznávat svoje stránky slabé
- chápe, že se může o tom, co dělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, pohodlnost, nešikovnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- váží si práce druhých
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu a snaží se podle toho chovat
- je otevřený aktuálnímu dění

X. TRÍDNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Třídní vzdělávací program má svoje dílčí cíle, vzdělávací nabídku a očekávané výstupy a jsou přílohou tohoto ŠVP

Tato nabídka je průběžně obohacována o programy nadstandardní péče, které jsou rozpracovány samostatně včetně cílů a očekávaných výstupů a jsou přílohami k tomuto školního vzdělávacímu programu

S divadlem za kulturou a uměním

- Návštěvy divadel, muzeí, výstav, zájezd divadla do MŠ, jsou do něj zapojeny všechny děti v mateřské škole
- Využívání metody dramatické výchovy jako nástroj k navazování kontaktů, adaptace v novém kolektivu, získávání poznatků a schopností

Zelený svět

- Program podporuje zlepšení našeho životního prostředí, účelem je získání znalostí a schopností pro šetrné zacházení s různými materiály, sázení stromků, třídě odpadu. Spolupráce s Lesy ČR a jejich přednáškami, besedy, exkurze v lese.

Tato systematická práce vede u dětí k postupnému vytváření a získávání klíčových kompetencí daných RVP PV tak, jak jsou rozpracovány do jednotlivých integrovaných bloků.

Děti jsou ke klíčovým kompetencím směřovány a dováděny postupně nejen přirozenou cestou vývoje, ale i systematickou a plánovitou prací v průběhu jejich docházky do mateřské školy.

Není pravidlem, že všech kompetencí děti před nástupem do základní školy dosáhnou na stejné úrovni. Některé kompetence se u dětí mohou naplnit až v základní škole. Záleží na postupném vyžívání nervové soustavy každého dítěte. Dobře položené základy klíčových kompetencí v předškolním věku dávají příslib příznivého rozvoje a vzdělávání dítěte v dalších letech jeho života.

Tyto kompetence jako je samostatnost, kreativita, řešení problémů, týmová spolupráce, co nejdokonalější komunikace, zodpovědnost jsou dovednosti člověka v 21. století, které ho v životě povedou k tomu, aby se dovedl uplatnit v životě, ve společenském prostředí a pak i na trhu práce. My pro tyto kompetence používáním vhodných forem a metod práce:

Formy a metody práce u **kompetencí k učení**:

- vhodné motivace k pracovním, sebeobslužným činnostem, k péči o zdraví
- osobní příklad, vzor a nápodoba učitelky
- komunitní kruh, vysvětlování, vyprávění, diskuze, rozhovory, poslechová činnost
- pozorování a experimentování

- grafomotorické činnosti
- tvůrčí aktivity – hudební, výtvarné, pohybové
- divadelní představení, dramatizace, přednes
- spontánní a volné aktivity
- pohybové, tvořivé, konstruktivní hry a činnosti
- smyslové, psychomotorické hry
- individuální a skupinová práce

Formy a metody práce u **kompetencí k řešení problémů**

- komunitní kruh
- aktivity podporující sblížení dětí
- předem domluvená jasná pravidla
- vysvětlování, osobní příklad
- hry založené na spolupráci, ohleduplnosti
- dramatické činnosti
- kooperativní hry
- příběhy, maňáskové scénky, pohádky
- námětové hry, hrané role
- záměrná pozorování s vyvozováním závěrů

Formy a metody práce u **kompetencí komunikativních**

- komunitní kruh na dané téma
- přednes básní, veršů, rozpočítadel
- pohádky – poslech četby, vyprávění, dramatizace
- vymýšlení pohádek a příběhů
- artikulační, sluchové, rytmické hry, hry se slovy, rýmování
- slovní hádanky, řešení problémových situací
- vyprávění podle obrázků, podle skutečnosti, vlastní fantazie, sdělování dojmů, zážitků, diskuze

- práce s knihou, dětským časopisem, rozhovory o ilustracích, návštěvou knihovny
- grafomotorika – napodobování tvarů, písmen, číslic

Formy a metody práce u **kompetencí sociální a personálních**

- komunitní kruh
- dramatizace, divadelní představení
- námětové hry na zadané tematické
- didaktické hry
- skupinové hry a činnosti s pohybem
- stolní hry a hry s pravidly
- smyslové hry
- kooperativní hry
- hry s respektováním daných pravidel
- nácvik básní, písní a jejich přednes
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

Formy a metody práce u **kompetencí činnostních a občanských**

- komunitní kruh
- hry s pravidly
- tvoření pravidel, jejich dodržování
- řešení otázek a odpovědí
- pozorování činností, práce dospělých
- jednoduché činnosti dětí s jejich odpovědností – výtvarné, pracovní, společenské
- divadelní představení, dramatizace, výstavy, výlety, sportovní akce
- slavnosti – narozeniny a svátky dětí, Vánoce, Velikonoce, tradice a zvyky, pranostiky
- konstruktivní a výtvarné hry
- námětové hry, společenské hry, pohybové hry
- návštěvy kulturních představení, uměleckých míst a akcí
- ekologicky motivované herní aktivity, pracovní činnosti

Tento školní vzdělávací program má pomoci dítěti získávat a rozvíjet nejen základní poznatky a vědomosti s tím, že bude vědět, kde informace získá, ale hlavně soubor univerzálně využitelných schopností a dovedností, které ho povedou v orientaci při řešení problémových situací. Naučí se rozhodovat, bude si umět poradit v různých životních situacích, činnostech, rolích a profesích, v nichž se bude nacházet. Všechny tyto kompetence mu umožní zvládat předvídané i nepředvídané situace na základě svého vlastního rozhodování, spolupráce a komunikace, které u něho v životě nastanou.

XI. AUTOEVALUACE MŠ A HODNOCENÍ DĚTÍ

Jsou nezbytnou součástí nejen vzdělávacího procesu, ale i samotného plánování a projektování celé mateřské školy.

Je to proces průběžného vyhodnocování vzdělávacích činností, situací a podmínek vzdělávání, které dávají pedagogům zpětnou vazbu o kvalitě jejich vlastní práce. Celý proces má svůj systém. Shromažďované informace analyzujeme a vyhodnocujeme podle kritérií, která si sami stanovujeme a dle výsledků se dál rozhodujeme o směru naší cesty.

Výsledkem vzdělávání je vzdělané dítě, tedy to, jak je připravené pro vstup do dalšího života, jaká je úroveň jeho hodnot, postojů a kompetenci potřebných pro život ve společnosti.

Prvním stupněm je kontrola – ředitelky

Sleduje, jak jsou – nejsou plněny naplánované činnosti. Nejsou stanovena žádná kritéria, odpověď je ano-ne, je – není splněno.

Evaluace probíhá na úrovni školy a na úrovni třídy. Provádí je ředitelka školy, pedagogický sbor.

Na úrovni školy:

Koncem prvního pololetí analyzujeme a vyhodnocujeme podmínky materiální, technické a hygienické:

- Jsou vytvořeny odpovídající podmínky pro uskutečňování cílů ŠVP?
- Jak přispívám k jejich zlepšení a zkvalitnění svým vlastním přičiněním?
- Plním všechny své úkoly dané pracovní náplní?

Klima mateřské školy:

- Vládne v MŠ přátelská a vstřícná atmosféra? V negativním případě – proč a co udělám pro její nápravu.
- Přistupuji k dětem s dostatečným porozuměním a vlídným přístupem, vyhýbám se negativním slovním komentářům, chválím a povzbuzuji?
- Ve vztazích s rodiči respektuji vstřícnost, otevřenost, porozumění, taktnost, diskretnost, soukromí rodiny.

Výsledky mateřské školy:

- Hodnotíme, natolik jsou námi vytyčené cíle naplňovány, co se podařilo a co ne.

Zhodnocení probíhá na pedagogické radě, je pořízen písemný záznam.

Na konci školního roku hodnotíme práci pedagogů a ostatních zaměstnanců písemně, formou dotazníků:

(autoevaluační dotazník učitelky, autoevaluační dotazník provozního zaměstnance).

Pedagogové vyhodnocují soulad TVP se ŠVP formou manuálu.

Na úrovni třídy:

Pedagog hodnotí svoji práci = sebereflexe.

Při sebehodnocení zjišťuje, zda výsledky práce odpovídají jeho představám a vynaloženému úsilí, jak dosahuje či nedosahuje vytyčených cílů stanovených pro téma, tematický celek a integrovaný blok a co dále sledoval. Podle získaných výsledků dál plánuje tematické celky, které může upravovat, obměňovat, obohacovat a o nové náměty a činnosti. Hodnotí aktivitu dětí, jejich zájem o nabízené téma a činnost, posun v sociálních vztazích mezi dětmi, úspěšnost či důvody nezdaru, své pedagogické působení, použité metody a formy práce. Stále zvažuje své postupy, zda jsou správné, neboť se nemůže opřít o přesné návody a pokyny, kde by našel univerzální odpověď. Sám musí vidět, co je vyhovující a co ne, vše kontroluje s požadavky RVP PV a odpověď, kterou získá, je pro něho rozhodující. Pokud získá na svou práci co nejvíce kladných odpovědí, získává větší jistotu ve své práci, pozitivní motivaci i osobní i profesní uspokojení.

Hodnotící listy z hlediska úrovně pedagogické práce: Vzdělávací proces, Pedagogický styl, Vzdělávací nabídka, Profesionální dovednosti – na konci pololetí.

Pedagog hodnotí jednotlivé děti: využíváme záznamy o pozorování dítěte, do kterého učitelky průběžně zaznamenávají poznatky a postřehy o dětech. Jejich posun v oblasti návyků, chování a jednání, pohybových dovedností, manuální zručnosti, řeči, komunikace a myšlenkových operací, uměleckých schopností v oblasti hudební a výtvarné, prostorových vztahů, početních představ a znalostí. Smyslem průběžného sledování je včas zachytit u dítěte případné problémy či nedostatky a pomoci mu v jejich řešení s odborně podloženými závěry pro jeho další rozvoj. Naším posláním je tedy vyrovnat šance jednotlivých dětí na vstup do základní školy.

U předškolních dětí porovnáváme posun ve schopnosti spolupráce, v kresbě, ochotě získávat nové poznatky, posun v představách, komunikaci, jazykovému citu i fantazii, posilování jeho sebevědomí a aktivit potřebných pro jeho další vzdělávání.

U dětí s odkladem školní docházky nebo dětí integrovaných zpracováváme pedagogickou diagnostiku podloženou individuálním plánem, který vychází z doporučení a závěrů vyšetření dítěte dětským psychologem. Je nutná častější konzultace s rodiči dítěte, kterým citlivě předáváme naše poznatky z pozorování projevů těchto dětí.

Pro vnější evaluaci využíváme 2x ročně *dotazníky pro rodiče – k hodnocení portfolia dítěte, k hodnocení práce školy* – jejich výsledky jsou pro nás zpětnou vazbu na práci naší mateřské školy společně i s reakcemi veřejnosti.

Závěrečná *hodnotící zpráva*, do které jsou zpracovány výsledky všech vyhodnocovaných a hodnocených oblastí, je shrnutím získaných informací za uplynulá období tří školních roků. Jejich pravdivé údaje pomáhají formulovat nové cíle a úkoly vedoucí k odstranění nedostatků a posílení zjištěných předností.

Struktura vlastního hodnocení školy:

1. Soulad ŠVP s prvky RVP PV

- Obsahuje ŠVP všechny požadované části a jsou logicky propojené?
- Vyjadřuje jasně a srozumitelně to, čeho chceme dosáhnout a kam směřujeme?
- Je dostatečně flexibilní a otevřený k okolnostem a změnám, které mohou nastat?
- Splňuje svoji funkci?
- Jak funguje realizace integrovaných bloků, jejich obsah, kvalita?
- Podporuje vhodné formy a metody práce?
- Počítá se spolupráci s různými partnery (rodiče, zřizovatel, ZŠ)?

Vyhodnocení: dotazníkem pro pedagogické pracovnice 1x ročně – březen.

2. Podmínky ke vzdělávání

- materiální podmínky – prostory a vybavení z hlediska vzdělávacích, hygienických a bezpečnostních požadavků, materiální vybavení
- životospráva – kvalita stravy, kultura stolování, režim dne, pohybové aktivity, pobyt venku, odpočinek
- psychosociální podmínky – atmosféra prostředí, adaptace dětí, respekt k individuálním potřebám, přístup k dětem, pedagogický styl, pravidla soužití
- organizace vzdělávání – denní režim, pitný režim, organizace výchovně vzdělávacího procesu
- řízení školy – vymezení pravidel, zodpovědnost, spolupráce a týmová práce
- spoluúčast rodičů – vzájemné vztahy mezi rodinou a MŠ, spolupráce a komunikace

Vyhodnocení: dotazník pro rodiče 1x ročně na konci ŠR dotazník pro pedagogické pracovnice – 1x ročně.

3. Průběh vzdělávání

- každodenní vzdělávací práce – hodnotí pedagog každý den zpětnou vazbou, co se podařilo a co ne, zapojení dětí do činností, individuální přístup, na co se zaměřit u dětí, při sebereflexi učitelka vyhodnocuje, zda a jak plnila rámcové vzdělávací cíle – jak rozvíjela učení a poznávání dítěte, jaké hodnoty u něho vytvářela, jak byly děti vedeny k samostatnosti. Každý den provede zápis do třídní knihy o všech činnostech, které s dětmi konala během dne, při tom všem spolupracuje s druhou učitelkou ve třídě
- téma, tematický celek – hodnotí každý pedagog po jeho ukončení zápisem do hodnotícího sešitu přiloženého k třídní knize, evaluuje téma prostřednictvím dílčích cílů po jejich ukončení (asi 1x týdně) a tematický celek vzhledem ke klíčovým kompetencím (asi 1x měsíčně)
- akce v rámci školy – vyhodnocuje pedagogický sbor po ukončení v rámci pedagogické rady

- celkový průběh vzdělávání – formou rozhovoru, diskusí na pedagogické radě

4. Výsledky vzdělávání

- náhodným a cíleným pozorováním dítěte – v běžných situacích, výsledky pozorování zaznamenává průběžně do individuálního záznamu
- adaptace dětí – hodnotí pedagogové po ukončení adaptačního období na pedagogické radě
- klíčové kompetence dětí – hodnotí pedagog ve spolupráci s rodičem dítěte vzájemným rozhovorem, do tabulky, pololetní analýzou, na pedagogické radě

5. Techniky evaluace a hodnocení

- analýza dokumentů MŠ – ŠVP, TVP, hodnotící zprávy – zkoumáme kompletnost, obsah, věcnou a formální stránku, návaznost
- SWOT analýza, manuály, tabulky – slouží ke shromažďování informací
- hospitace, orientační vstupy, kontroly – poznání stavu a úrovně výchovně vzdělávací práce
- pedagogické rady, porady – periodické hodnocení, informace o úspěších, pokrocích a nedostacích
- analýza podmínek MŠ – možnosti dalšího rozvoje, odhalování rizik
- pozorování – plánovité, soustavné, snaha o odhalení podstatných souvislostí a vztahů sledovaných skutečností
- rozhovory a diskuse – výměny názorů a nápadů, vyjasnění stanovisek, hledání kompromisů při řešení problémů
- dotazníky, anketní lístky – soustava předem připravených otázek v písemné formě
- kontrola třídní dokumentace – TVP, třídní knihy, záznamy o dětech, docházka
- hodnocení práce vedení školy – pohovory s pracovníky školy